

Abraham ben Samuel Abulafia.¹⁾

§. 1.

Lebensverhältnisse Abulafia's.

Abraham ben Samuel Abulafia wurde im Jahre 1240 in Tudela geboren, studirte bis zu seinem 30. Jahre Bibel, Grammatik, die Halacha und die Haggada, Philosophie, Medicin, machte sich mit den religionsphilosophischen Schriften Saadja's, Bachja ben Josef's, Maimuni's und Antoli's bekannt, lag besonders den Werken Abraham Ibn Esra's ob, lernte alle kabbalistischen Werke seiner Zeit kennen, besass zwölf Commentare zum Buche Jezira²⁾, glaubte, dass er

1) Die Quellen für diese Darstellung waren ausser Landauer's Forschungen im Literaturblatt des „Orient“ 1845, das hier gedruckte Sendschreiben Abulafia's und dessen סתרי תורה zum More Nebuchim, das ich handschriftlich besitze. Beide Schriften Abulafia's wurden nach cod. 127 und 217 der Pariser Nationalbibliothek von dem Rabbiner Josef David Sinzheim 1790 abgeschrieben, die Abschrift gelangte in den Besitz des Herrn E. Rosenthal in Hannover, der sie mir auf eine kurze Zeit zur Benutzung überliess.

2) Siehe das Sendschreiben S. 18.

durch das Medium der Buchstaben- und Zahlencombinationen ein Prophet geworden sei und dass sich ihm Gott offenbart habe³⁾, verliess dann seine Vaterstadt, ging nach Barcelona, Urbino (1279), Turin, wo er gefangen genommen und wieder frei gelassen wurde, und lebte 1280 in Capua, wo sich vier lernbegierige Jünglinge zu ihm gesellten, die er unterrichtete⁴⁾. Im Jahre 1281 ging er nach Rom, suchte am Rüsttag des Neujahrsfestes den Papst zu bekehren und war 28 Tage in schwerer Haft. Danu reiste er wieder nach Sicilien, wo er 1285 schriftstellerisch thätig ist, tritt als Prophet und Messias auf, wird von seinen Glaubensgenossen verfolgt, findet auf der Insel Comino bei Malta ein Asyl, wo wir ihn 1288, 1289, 1291 schriftstellerisch thätig finden. Er verfasste mehrere kabbalistische Werke⁵⁾, die Landauer (a. a. O.) aufzählt, die in verschiedenen Bibliotheken (zu München, Paris, Ox-

3) Vergl. das Sendschreiben S. 18 und 19.

4) והנה יש לי 'עשר שנים נפרדתי ממקום מולדתי מעיר טורילא שבמלכות ספרד וגילתי ממקום למקום למצוא חכמת החורה וסתריה ואני היום בעיר פוטן (קפואה?) וחברו אלי יחד ארבעה טורי אבן אלה שמותם שוהם ושפה שבו וואלמה והם אבני שוהם ואבני מלאים לאפור ולחשן והילדים האלה אל ארבעתם נתן אלהים מדע והשכל בכל ספר וחכמה וע"כ הקרבתיים למשמעתי בכל יכולתי וחרשתי להם שמות וקראתיים בשם דניאל חנניה מישאל ועזריה קראתיי וזכיה ביאור סודות המורה סתרי תורה וכו' Einleitung zu תורה

5) Unter verschiedenen Namen wie ריאל וכו'.

Als אברהם הרואה kommt er in einigen kabbalistischen Schriften vor. Sein אור השכל wird Neweh Schalom V, 4 citirt.

ford, Rom, Wien, Leipzig, Parma) zerstreut sind, und von denen bis jetzt keines durch die Presse veröffentlicht wurde⁶⁾. Abulafia's Charakter ist excentrisch-fanatisch, er ist ruhmrednerisch und hängt sehr zähe an einer vorgefassten Meinung. Sein Todesjahr ist nicht bekannt.

§. 2.

Abulafia's kabbalistische Schule.

Obwohl Abulafia von sich selbst sagt, dass er alle kabbalistischen Schriften seiner Zeit stu-

6) Herr Reggio theilt mir folgende Stellen aus Abulafia's האוח ס' mit: אלהי אברהם: על פי ה' אלהי יצחק ואלהי יעקב דבר זכריהו רועה אה כל האלהות בספר הזה וכתבם והיה כל הקורא בשם ה' מיודעיו והדרוש בשנה; חכמתו ממשכילי יקרא קדוש בקדשו ארבעים שנה וחמש שנים וחמשת אלפים שנה בחדש השלישי בחשבון הירח בשנה העשיריה למחזורת בחדש כסליו הוא החדש החשיעי לחשבון השמש בשנה החמישית למחזורת בירח כסליו הוא אחד לחדש למנן הנחשב לשנות יצירת אדם העיר ה' אה רוח זכריהו לשנות ולכפול כפרי זה' שלח לעמו רפא; ferner: נבואותיו ולהשלים חצי הספר לרפא מהן מכתם בהודיעו לחכמתו שמו וחכמי ישראל חלו והאבו בכל חלי ובכל מכה אשר לא כתוב בספר תורת משה איש האלהים ויאמר ה' אל זכריהו הנביא לכה ואשלחך אל עם מוכי לבב לרפאות חליו וצרי שמי חכרי זה קרה אהך; ferner über seine Leidenschicksale in Italien: מעיר לעיר וממקום למקום עד כואו במדינת מיסינה כאי קומתינא ושם ישב בלתי חפצו ימים רבים ויהי בימים ההם ויאמר ה' אל זכריהו כתב לך אה הספר הזה החולק על מחשבות חכמי ישראל המתפארים באשר לא חפצתי בדור הזה האומרים מדוע נחשב שם ה' ומה תועלת לנו בו כי נזכרנו ומה יועילנו חשבונך כי נחשבנו הלא טוב לנו חשבון מספרי מפקד בסף ומגיני זהב כי בם נוכל להועיל לנו ולכל אוהבינו.

dichte, und obwohl er die Buchstaben- und Zahlenmystik ganz eigenthümlich ausbildete (s. §. 3); so haben doch die beiden in der Geschichte der Kabbala besonders hervorragenden Männer: Mose ben Nachman und R. Elasar aus Worms auf ihn zumeist influirt. Der Ertere bemerkt im Vorwort zu seinem Pentateuch-Commentar: „Wir besitzen eine glaubwürdige Tradition, dass der ganze Pentateuch aus Gottesnamen besteht, indem die einzelnen Worte in Namen vertheilt werden können; so kann man den ersten Vers der Genesis: *bereschit bara elohim* in „*beresch jibara elohim*“ auflösen, und dieses Verfahren kann bei dem ganzen Pentateuch angewendet werden, wozu noch die Buchstaben- und Zahlencombinationen der Gottesnamen kommen“. Auch legt Mose ben Nachman grossen Werth auf eine zu seiner Zeit existirende Schrift, „*Sefer ha-Taggin*“ genannt, welche die im Pentateuch mit Kronen versehenen Buchstaben aufzählt und die, nach seiner Meinung, als Folie für grosse Schriftgeheimnisse dient. Und in der That beruft sich Ablafia nicht blos in seinem „Sendschreiben“ auf Mose ben Nachman, sondern auch in seinem mystischen Commentar zu Maimuni's „*More*“).

7) Anfang der Einleitung: ואומר חלה דע כי הדרכים אשר באמצעותם יודעו ויאמנו לנו כוונת וסגרת החורה על אמתה הנקראים מופתים חוריים הם שלשה זהם הצדופים והנמטריאות ונמטריקון כמו שלמדנו הרב הגדול המקובל האמתי רמב"ן ז"ל בפסוק הלא כתבת לי שלשים במועצות ודעה זו . . . Vergl. ferner die Einleitung zum 1. Theil der חורה . . .

Der Letztere, R. Elasar aus Worms, Schüler des Samuel ha-Chasid, dessen mit Zahlencombinationen sich beschäftigender Commentar über Exodus sich in der Oppenheimer'schen Bibliothek befindet⁸⁾, hat sich, so viel von seinen Schriften bekannt ist, der Zahlen- und Buchstabenmystik sehr hingegeben und mit der wunderthätigen Wirkung der Gottesnamen befasst. Auch auf ihn beruft sich Abulafia in seinem „Sendschreiben“ und in seinem Commentar zum More⁹⁾. Wir können es daher als gewiss betrachten, dass die beiden genannten Kabbalisten, nächst Ibn Esra, einen mächtigen Einfluss auf die Entwicklung Abulafia's ausübten. Uebrigens muss noch bemerkt werden, dass seine Ansicht von dem Wesen der Prophetie, die in seinen Schriften eine Hauptrolle spielt, mit der Maimuni's ganz übereinstimmt, wie er denn überhaupt dessen „More Nebuchim“ sehr hoch stellt.

§. 3.

Veranlassung und Inhalt des Sendschreibens.

Als Abulafia, beherrscht von der Meinung, er sei Prophet und Messias, sowohl durch sein

8) באור ארך על ס' שמות מכבוד רבינו שמואל החסיד ס' יקר בגמטריאות ורמזים על כל פסוק וחיבה כמו בעל הטורים נכתב כחיבה ישנה על קלף 580 דפים .
 9) In סוד מלאך ושכל sagt er: מזורם שא ול כי שבעים שמות העירונו רבוחינו הקדושים על זה בפרקי הכלות ובולתם בחיבורי ר' עקיבא ור' ישמעאל ע"ה הם כולם נודעים לפי צירופם ולפי גימטרי שלהם .

Gebahren wie durch seine Schriften seinen Glaubensgenossen in Italien Aergerniss bereitet hatte, wendeten sich diese an den berühmten Rabbiner zu Barcelona, R. Salomo Ibn Adrat, damit er ein Gutachten über das Treiben des Propheten und Messias abgebe. Dieser erwiederte dem R. Achitub zu Palermo in einem Schreiben, das für uns verloren ist¹⁰⁾ und, wie man aus der Replik Abulafia's schliessen kann, denselben sehr hart angriff und ihm zum Vorwurfe machte, dass er von den Hauptelementen der Kabbala, der Sefirot- und Traductionslehre, die im Buche Bahir entwickelt wird, nichts verstehe, und dass er mit ganz neuen Ansichten über die zur Prophetie führenden Buchstaben- und Zahlenmystik auftrete. Zu seiner Vertheidigung richtet er an einen Freund in Spanien Namens Jehuda, genannt Salmon, das hier veröffentlichte „Send-schreiben“, dem ein an R. Salomo Ibn Adrat direct sich wendender Brief beigegeben war. Es giebt, sagt Abulafia, vier Quellen der Erkenntniss: 1) die fünf Sinne (Erfahrungssätze), 2) die abstracten Zahlen (*aprioristische* Sätze), 3) der *consensus communis* (allgemein anerkannte Sätze), und 4) tradirte Lehren (Traditionssätze)¹¹⁾.

10) Dass das 548. Gutachten des R.S.B.A. nicht das an R. Achitub gerichtete Schreiben ist, wie Landauer im Orient 1845, 382 fälschlich behauptet, siehe mein „Moses b. Schem-Tob de Leon“, S. 39. 40. 49 — 52, meine „Beiträge“ I, 30 ff. Vergl. auch Zunz zur Geschichte, S. 516 Anmerk. b.

11) Im hebr. Theil muss S. 13 Z. 9 v. o. אֲמַרְתָּ

Die Tradition der Kabbala, die bis auf Mose zurückgeht, zerfällt in zwei Theile, von denen der zweite dem ersten dem Werthe nach über-, der Reihenfolge des Studiums nach untergeordnet ist. Der erste Theil beschäftigt sich mit der durch die Sefrot-Lehre, wie sie im Buche Jezira vorgetragen wird, vermittelte Gotteserkenntniß. Die Anhänger dieses Theiles haben eine Verwandtschaft mit den Philosophen, welche Gott aus seinen Werken zu erkennen suchen, und das Göttliche steht ihnen als Object gegenüber gleichsam wie ein Licht, das in ihr Bewusstsein hineinstrahlt. Sie geben ferner den Sefrot verschiedene Namen als Merkmale und Kennzeichen, und Einige unter ihnen unterscheiden sich wenig von den Christen¹²⁾, da sie an die Stelle einer Trias eine Dekas setzen, die mit Gott identisch sein soll, was, wie wir oben S. 13 sahen, in der Schule des R. Isaak des Blinden gelehrt wurde. Der zweite und wichtigere Theil sucht Gott durch die 22 Buchstaben des Alfabets zu erfassen, aus

für אמרה , S. 14 Z. 3 v. u. אחר für אחר , S. 15 Z. 14 v. u. חלקי דעות השם für חלק ידיעה השם , S. 16 Z. 17 v. o. השנים für השניים , S. 17 Z. 18 v. u. הספירות für במה , S. 25 Z. 12 v. o. המחלפם für המחלפים , Z. 9 v. u. gelesen werden.

12) Seine Ansicht über den Stifter des Christenthums spricht Abulafia am Schlusse des 1. Th. seiner סוד כלכול הדתות im סודי חזרה, die in einer Handschrift der Pariser Bibliothek, wahrscheinlich aus Furcht vor der Inquisition, ausgelassen wurde.

denen nebst den Vocalen und Accenten die verschiedenen Gottesnamen combinirt werden, welche den Kabbalisten auf die Stufe der Prophetie erheben, so dass sein Geist aus sich heraustritt, mit Gott sich verbindet und mit ihm Eins wird. Dies wird nach und nach durch folgende Betrachtung bewirkt. Die zehn Sefirot sublimiren sich allmählig zur obersten Sefira, der **Gedanke**, die **Krone** oder die **Urluft** genannt, welche die **Wurzel** aller Sefirot bildet und in dem **Boden** des schöpferischen **En-Sof** ruht. So werden ja auch alle Zahlen auf Eins zurückgeführt, und so verwandeln sich die verschiedenen **Bäume** nebst ihren **Wurzeln** und **Zweigen**, sobald sie in's **Feuer** geworfen werden, in ihren **Ursprung**, in **Erde**. Den **zehn**, aus **obern**, **mittlern** und **untern** bestehenden Sefirot entsprechen die **Buchstaben** des **Alphabets**, die in **drei Reihen** von je **zehn Buchstaben** — die **End-Buchstaben mitgerechnet** — **vertheilt**, mit dem **Alef** anfangen und **endigen**, ferner der **menschliche Körper** mit seinem **Köpfe**, seinen **beiden Armen**, seinen **Leiden**, den **Hoden**, der **Leber**, dem **Herzen**, dem **Hirn**, die alle zu einer **höhern Einheit** sich vereinigen und in dem **thätigen $\nu\omicron\upsilon\varsigma$ Eins** werden, der sich wieder mit **Gott** verbindet, als der **Einheit**, zu der **Alles** zurückkehrt. Nach einer **höhern Auffassung** sind die Sefirot auf eine **höhere Trias** zurück zu führen, welcher die **Buchstaben Alef, Bet, Gimmel** und die **drei im Menschen** verbundenen **Principien**: das **vitale** (im **Herzen**), das **vegetative** (in der **Leber**) und das **ver-**

nünftige (in dem Hirn) entsprechen und gleichfalls zu einer höhern Einheit sich gestalten. So ist es möglich, dass der in die prophetische Kabbala eingeweihte Kabbalist nach und nach alle seine Kräfte zusammenfasst, sie auf einen Punkt, auf Gott richtet und sich mit ihm verbindet, wozu ihm die aus Zahlen- und Buchstabenpermutationen in ununterbrochener Folge sich entwickelnden Begriffe die Stufen bilden¹³⁾, auf denen er zu Gott aufsteigt. Er, sagt Abulafia, beschäftigt sich mit der prophetischen Kabbala, daher sei ihm auch Gott erschienen, habe ihm seine Geheimnisse offenbart und ihm die Zeit der Erlösung mitgetheilt. Da man ihm wahrscheinlich vorgeworfen hatte, dass er die Lehre von der Traduction der Seelen (סוד העבור) ignore,

13) In seinem סוד עיקר הנבואה in dem סחרי תורה verbreitet er sich ausführlich über die Operation, durch Buchstaben- und Zahlenpermutationen Begriffe zu gewinnen, die allmähig zu Gott führen. Z. B. אוחית הקדש, das den Zahlenwerth von 1232 hat, ist daher gleich den Worten האמצעית הארה oder הארה האמצעית; למוד מצות הארה; ferner ist החורה = 616 = האמצעית, und למוד מצות = 616 und עלם ורמות. Rechnet man dann die Tausende als Einheiten, so ist 1232 = 233, und mithin אוחית הקדש = גרל oder גל. So kann man noch durch andere Permutationsweisen neue Begriffe schaffen, die man seinem Gedächtnisse einprägt und von selbst allmähig in immer höhere Regionen der Prophetie aufsteigt. Die Buchstaben nennt er daher: אורים וחומים, שהם מאירים עיני הלכבות, ומשלימים רעיוני המחשבות, ומזכים הרעות העליונות, ומראים דרכי התבוננות, ומודיעים המעטדות, ומורים מציאות הנהיית הנפרדות, ומגידים העתידות.

macht er auf dieselbe Anspielungen im Anfange und am Ende seines Sendschreibens, und verweist in dieser Beziehung auf das Buch Bahir und die Schriften Mose ben Nachman's. — Im Ganzen stellt sich heraus, dass Abulafia von der tradirten Kabbala in seinem Systeme abwich, indem er den Hauptton auf die Permutation und Combination der Zahlen und Buchstaben legte, und es ist demnach kein Wunder, wenn er von den Kabbalisten seiner und der spätern Zeit zurückgewiesen wurde¹⁴⁾.

§. 4.

Ist Abulafia Verfasser des Sohar?

Von unserem Abulafia behauptet Landauer (Orient a. a. O.), dass er den Sohar zwischen 1270 — 1280 verfasst habe. Abgesehen von den Gegengründen, die wir in dem Vorwort zu „Moses ben Schem-Tob de Leon“ und an verschiedenen Stellen der „Beiträge zur Geschichte der Kabbala“ aufgestellt haben; abgesehen von dem Umstande, dass der Sohar schon 1290 in Spanien bekannt war (s. „Beiträge“ II, 69 ff.): setzen wir Landauer's Behauptung folgende Bedenken entgegen: Warum findet man nichts im Sohar von der prophetischen Kabbala Abulafia's? Ist es möglich, dass ein Mann, der auf diese Art Kabbala den Hauptaccent legt, sie

14) Siehe das Vorwort Jehuda Chajjat's zu dessen סנהדרין ירושה .

im Sohar ganz übergehen soll? — Musste nicht eine Verbindung mit Spanien stattgefunden haben, da der Sohar dort so frühzeitig angetroffen wird? Wer war nun der Verbreiter des Sohar in Spanien? — Woher kommt es, dass Jehuda Chajjat die Schriften Abulafia's verdammt und den Sohar anpreist? — Warum sollen wir an der Wahrheit des Berichtes im Konst. „Juchasin“¹⁵⁾ zweifeln, da die dort erwähnten Personen und Umstände eine geschichtliche Basis haben¹⁶⁾? Die Tradition hat auch in der Literaturgeschichte ihren Werth, und so werden wir bis auf Weiteres Mose de Leon als den Haupturheber und Verbreiter des Sohar in Spanien¹⁷⁾ betrachten, ohne jedoch die Untersuchung für abgeschlossen zu erklären.

15) Siehe „Moses ben Schem-Tob de Leon“, 1. Beilage.

16) Siehe „Beiträge“ II, 72 ff.

17) Allerdings schreibt Abulafia in seinem **שְׁלַח הַדָּפָר**, der Engel habe ihm gesagt: **לְסַפֵּר לְךָ**, was auf eine Verbindung mit Spanien hindeutet!

III.

וזאת ליהודה , אגרת ששלח ר' אברהם אבולעפיא לר' יהודה המכונה שלמן

אהבת צדק וחשנא רצע , ע"כ משחך אלקי' שמן
ששן מחבריק , צדיק לעולם כל ימוט ורשעים לא ישכט
ארץ . צדיק ורע לו רשע וטוב לו , רשע ורע לו צדיק וטוב
לו , עיני נגרה ולא תדמה מאין הפונות עד ישקיף וירא
ה' משמים , עיני עוללה לנפשי מכל בנות עירי , צד
צדוני כצפור אויבי חנם , צמרו בכור חי וידו אבן ב"י ,
צפו מים על ראשי , אמרת נגורתי , קראהי שמך מכור
תחתית , קולי שמעה , אל העלם אונך לרחתי לשועתי ,
קרכת בזים אקראך אמרת אל חירא , רבת ה' ריבי נפשי
נאלת חי , ראיח ה' עותותי , שפטה משפטי , ראיח כל
נקמתם כל מחשבותם לי .

כל הנביאים כולם , וכל הקדמונים מחכמי אומות העולם ,
בקשו לדעה מעלה הסולם , מקטנם ועד גדולם , ויהנו
קולם , כפי נוחם וחילם , לדבר ולהבר לכבוד בעל גמולם ,
ולא עברו לגבולם , וסרם ראו מדחוק וסרם מקרוב וסרם
שרסולם , מעין לכם נעלם , וסרם באו אל היכל אולם ,
חולתם סהמון העם מעלידם סר צלם , ולעבוד את הגבראים
נבראו ונערכו , לא ידעו ולא יבינו כחשכה יתהלכו , אף על
הקדמונים נססו , ואררי דעתם נמשכו , ואם כן יאשימו

1) Eine Anspielung auf den Namen seines Gegners שלמה אבן אדרה .

שטם חנם לאיש מן האנשים, אשר רעחו כדעת הנשים, ושוכני הקצות כקצת החוגרמים והכושים, אשר דיעוניהם נמשכות אחרי האישים המתחלפים, מעידים על סוד הצירופים הנכדלים והמשחחפים, והם במדרגת הסולם הנזכר אשר לחכמים ניכר למעלה ממדרגת הקופים, ולמטה ממדרגת בני אדם אשר בעד החלון משקיפים, ואם הם הנחשים השרפים, עם אנשי החסד נאספים, וחכמי הכזורים, הם מורים, הדרכים הישרים, לנמלים ולחמרים, ואיה יתגלה ענין הטכור, אשר הוא יסוד לכל הצבור, להבדיל לכם הדיבור, בין עם הארץ ובין הכור, ויוכן למשכיל סוד אמחת העבור, שבין הפרדה והחבור, ושינו השלמים אם הנפשות הנפרדות רבות או אחת, ואם הנפרדת הנצל או תרד לכאר שחה, או אם תשאר באחת, הבורות, לחרי הדורות, או חשוב לחיות לפני התחיה הכללית, או תתנגל פעמים שלש כדמיה לילית, ואמנם בעלי הקבלה, היודעים סוד היכום² מענין יהודה וחמר כלחו עם ער ואונן ושילה, ומענין אלימלך זנעמי ומחלון וכליון זבועו ורחו וסוד יולד בן לנעמי והדומה לו, כענק ויתעבר במשה בסוד הכל הם היודעים סוד הסולם, יוחר מכלם, וכולם עם דעתם סתרי השמות והחומות עם הספירות, וידוע כי המורגשות והמושכלות הן יחעות ומהן מביאין החכמים הקדמות, להוליד המופת בצורות קיום לאמת כל ראה ותיקש, והמושכל כולל בההלת הוויח עשר ספירות החשמן מפני שהם ראשית כל המושכלות הנולדות מהמחשבה השכלית, והמורגש כולל בתחלת הוויחה חמשה מיני השגה חושית, ויהי אחד המורגש והמושכל שני ענינים שהם ראוי להאמין לפי מינה והם חמקובל והמפורסם, אבל מפני חלשתם אין כהם

2) Vgl. über diese wichtige kabbalistische Lehre Bahir, 11a u. 12a ed. Amsterdam; Mose ben Nachman zu Genesis 38, 8; Meir Ibn G'ubbai Abodat ha-Kodesch, 2. Abschn. Cap. 32, wo Vieles darüber gesammelt ist.

כת להיות הקדמות ההיקש, ולפיכך לא חולד מהם הקדמה
 מופחת, ואמנם הם כעצמם אינם צריכין לאמחם בראייה,
 והמפורסם ידועי לכל לפי החלפות אנשי הפרסום וע"כ לא
 אאריך בשלשת הנזכרים והם המורגש והמושכל
 והמפורסם, אבל אזכר מעט במקובל לבר תה מפני
 שהמקובל נחלק לחלקים רבים, ומפני שעיקר אמונתנו נדרש
 בקבלה ובשמועה אזכרם ואדבר במ אחרי דברי במהות כל
 קבלה בכלל, ואמר כי שם דבר הנקרא קבלה בכלל דומה
 לשם דבר הנקרא שמועה ולשם דבר הנקרא הכנה ר"ל כי
 כמו שהשמועה וההכנה צריכה אל נושאים בן הקבלה צריכה
 אל נושא אתר או רבים, וכמו שהנושאים השמועה
 וההכנה הם גופים בן נושאי הקבלה הם גופים, וכמו שהגופים
 מתחלפים בעניניהם מצד מהותם ומצד מקריהם בן המקבלים
 קבלות מתחלפות במהותם ובמקריהם, אמנם אין לי צורך
 להאריך פה בענין הדברים המקבלים כל קכול כי אם בקבול
 אנשי חורה שקבלה המקובלים מאוטחניו בלבר שמצד אורח
 הקבול נקראים בעלי הקבלה, ואזכר כי הקבלה הזאת
 הנעלמת מהמון הרבנים המתעסקים בחכמת התלמוד נחלקת
 חתלה לשני חלקים בכלל, והם חלקי דעות השם על
 דרך עשר ספרות הנקראות נטיעות אשר המפריד ביניהם
 מקצץ בנטיעות והם המגלים סוד הייחוד וחלק ידעוה השם
 על דרך כ"ב אותיות אשר מהם ומנקודותיהם ומטעמיהם
 תורכבו השמות וההוחמת והם המדברים עם הנבאים בחלומות
 ובאורים וחומים וברוח הקודש ובנבואות, ושני החלקים האלה
 אינם מורגשים ולא מושכלים ראשונים ולא מפארים וע"כ
 הם נעלמים מרב החכמים, ואמנם ידעוה השם מצד
 פעולותיו אינה מענין הקבלה והיא צריכה אל חכמת המחקר
 אשר אין דברי פה לפי דרכיהם של החכמים והם הנקראים
 פלוסופים חכמי המחקר, והקבלה הזאת כלה נכללת בספר
 יצירה, ואני קבלתי פירושו משנים עשר מפרשים
 לפי ספריהם, והם נקצחם מורים בקצחם הקבלה וקצחם
 ככולה, והשלם שבהם אשר תורה בכלם ידוע, והקבול לו

המורה במקצתה, והחסר שכם פירשו לפי דעת החוקרים; וידוע שכל הנמשך אחר דעת החוקרים ירצה להפק כונתו זאת ויקרא את השלם אצלו חסר מכולם ואת החסר שלם מכולם ויהיה האמצע בינתי לשני הדעות, והמקיבל ירצה לאמת ולקיים דעתו כמו שזכרתי, ואין ספק כי החלק הראשון קודם בטציאת זמן הלימוד בקבלה לחלק השני והשני קודם במעלה מן הראשון, כי הוא חכלית בכריאת אישים מן האדם, והמניע אלו הוא אשר יצא שכלו לפועל לברו והוא אשר נגלה עליו ארץ הכל ונגלה לו סודו, אבל הראשונים כולם מן המקובלים הנזכרים נקראים נביאים לעצמם וישתחפו עמם יודעי השם מצד פעולתם קצת שיתוף בזה השם, והנקראים נביאים מזה הצד הם המדברים בלבם במחשבותיהם הרבות המתהלפות ונושאים ונותנים בינם לבין עצמם כלכד ואור השם מאיר להם על קצת מחשבותיהם בקצת עתות המחשבה אור קטן והם מכירים בעצמם שזה האור הוא מזולתם אך אין דבור בא להם שיכירוהו הוא שהוא רבור כי אם אור, אבל השנים הם כולם נביאים שמתחילין ליאור באור החיים ומשם מתעלים מאור לאור מתוך משא ומתן של מחשבותיהם המורכבות והמחוקות מן השיתוף והמתקרבות מתוך רבוי הזכות אל הייחוס עד שזכר דבורם הפנימי דבוק אל דבור שהוא מעין כל הדבור ומתעלים עוד מדבור אל דבור עד שהדבור האנושי הפנימי כח בעצמו ומכין עצמו לקבל דבור אלו' בין מצד ציורו של הדבור בין מצד הדבור בעצמו ואלה הם הנביאים באמת במשפט ובצדקה, א"כ קבלת עשר ספירות וענינו קודמת לקבלת עוד ידעות השמות ולא יתהפך זה, אלא אם יאמר אומר כי הספירות בעלי שמות שבהם נבדלות זו מזו, כי זה אינה כונת בעלי השמות ואדוני החכמות, וזה כי בעלי הספירות יקרא להם שמות ויאמר כי הספירה הראשונה שמה מחשבה וחסיה לה שם לבאר ענינה ויקראוהו כתר עלין מצד היות הכתר רכר מנת בראשי המלכים שהראש דומה בכלל הגוף למגדל הנבונה בכל העיר אשר בחיכו היכל המלך והוא מקום שכינתו והכתר אינו

ממין הראש אבל היא מקף כולה מלמעלה ועצם הראש
 מתעלם כתוכו ככה מחשבה מורה מעלת העצם האלהי
 והכנה והעצם מסתתר בחוכה על דרך משל שאין שם
 תוך ולא חוץ ולא פנים, ויוסיף לה שם ביאור ויקראנה עוד
 אויר קדמון וענינו מבואר יותר מענין כתר, ככה יעשה
 לכל ספירה וספירה מעשר ספירות בליטה, ובעל השמות
 מונחו כונה אחרת מעולה מאת מאד מאד זאינה,
 ועמקה דרך זו של שמחה היא עמקה שאין בכל עמקי מחשבות
 האדם עמקה ומעולה ממנה והיא לברה משתחפת המחשבה
 האנושית עם האלוהית לפי יכולת האנושית ולפי מה שהאדם
 מוכבץ עליו, וידוע שמהשכח האדם היא סבה חכמתו וחכמתו
 היא סבה בינתו ובינתו סבה חסרו וחסרו סבה יראת קונו
 ופחדו סבה הפחדתו והפארתו סבה נצחונו ונצחונו סבה
 הודו והודו סבה עצמו ועצמו סבה מלכותו הנקרא
 בלחו ב"שכ"מל", ומאוד עמקו מחשבות השם אשר
 יצר את האדם בצלם בצלם דמות חבניתו, ואם באה לפרש
 אלו הענינים המפורשים בין ספרי וחבורי מהם מפורשים
 מהם הרמוזים³⁾ הייתי צריך להאריך ולסדר ולהעריך סדר
 קבוע מועתק מהם, כי לא קדמני אדם מקובל לחבר
 בקבלה ספרים מבוארים יותר ממני לפי מיני שני
 חלקיה הנזכרים בספירות ובשמות, וכל ראיתי ומאפתי הם
 בניים על סתרי תורה שנכתב תורה שב"ע"פ, ואולם כונתי
 בזאת האגרת השלוחה דרך מנחה לכבוד החכם
 הנכבד החבר הנאמן ר' יהודה המכונה שלמון
 היא להודיע לו ולכל רואיה שאני כבר קבלתי חלק
 ידיעה הראשונה הספירות הנזכרות לפני קבלת החלק השני
 כי לא ימצא השני אלא אחר המצא הראשון עם היות בין
 שניהם שחוף גדול כשחוף גפ"ש היתה עם המדברת, ושחוף

3) Abulafia hat nämlich viele Schriften unter dem Namen רז"אל geschrieben, wie dies von Landauer im Lbl. des „Orient“ 1845 gezeigt wurde.

ידיעה השני פעולת כריותו על דרך הסתקר עם אלו התלמידים
 שהם שני חלקי הקבלה הוא כשחוקף הנפש הצומחה לזה
 ומרכה, ושלשם על דרך משל בשתתפם סמוזה כהן ולוי
 וישראל, ואם יחשוב בעל הספירות לרעה כחורה שנכתב
 או כחורה שבע"פ לפי נסתריהן יותר מסני יודע לו אחר זה
 שהוא חועה וסתעה, ואמנם כחכתי ג"כ זאת האגרה
 השנית להודיע לכם אחי כי מה שחשב הרב ר" שלמה
 ב"ר אב"רהם ז"ל בן אדרת על עניני או מה ששמע והיה
 הכל הבל ורעות חח, והראיה על זה שאני ש"ל כבר סדדתי
 למודי ולמרחי המקרא ורקרוקי הפעולה די ספק
 עד שחברתי ברקרוק עוד ספרים מספיקים ללומדיהם
 עד שיקראו בעלי רקרוק כדורינו זה כל יודעם כפי הצורך,
 ולמדתי חלמוד גמר (א) ופסק משני מורים עד שהספיק
 לי מסני לרעה קצת המצות, ולמדתי דרשות ואגרות
 וברייתות למוד בינוני, ולמדתי גיגיון וחכמת הטבע.
 וקצת הלמודים בלי עסקה, ולמדתי חכמת האלוהות על
 דרך המחקר, ולמדתי מקצת חכמת הרפואות מסני
 ידיעה עניני הנפיש והחולפותם בעטר שיש לה מכוא גדול
 בחכמת הטבע וכן חולין, ולמדתי המורה הנקרא מורה
 הנבוכים מורה כאמת בעומקה מפלאה עם סתרו ועני
 המלמד⁴) וספר האמונות לר סעדיה וספר חובת
 הלכות לרבינו בחיי, וכל אלה עם ספרי אברהם
 בן עזרא בחכמתו הגיעוני והביאני לבקש סוד הספירות
 והשמות ודרכי החיחמה (החכמות?), וכל הנזכר לפני דעתי
 לא הביאני אל הפארת הנבואה אבל הביאני אל התהללות
 החכמה וכבר נאמר אל יחלל חכם בחכמתו, אבל כהגיע
 אל השמות ובהתיי קשרי החיחמה נגלה אלו ארון הכל
 ונגלה לי את סודו והודיעני עד קץ הגלות וזמן
 התחלת הגאולה על גואל הדם, ואז הכרתיני להתבאר

4) Ein religionsphilosophisches Werk z. Pentateuch,
 das auch vom Verf. des משרת משה, S. 21 citirt wird.
 S. Asulai, Schem II 'מ', 27.

בנבואה והביאני לדבר ולחבר כחכמות גם בחושבנות מושלמות
 מחודשות ושירות נעימות⁵⁾. ואחרי הודיעני אוהך אהובי
 חבירי הנבכר אהה ר" יהודה אח כל זאת אשוב להודיעך
 שאני שמעתי ספי אנשים נכבדים נאמנים עליך שמים הפרדי
 ממך החעסק (ח) כחכמות וקבעת עתים לתורה אבל לא
 ידעו לומר אם שום קבלה משני מיני הקבלה אשר זכרתי
 קבלת או לא קבלת דבר מהם, ע"כ לא יכולתי לדבר
 עמך בה אפילו ברמו קטן עצמי כי אם בטקרה, ועתה
 הכיחתי לדבר עמך בזה המעט הכתב ששלח הרב לבני
 פלורמו ל"ר אחי טוב שהיה מלא נאצות ולא היה שום דבר
 חכמה כי אם חרופים וגרופים כמנהג הגערים הקטנים שאינם
 בעלי דעת עד שרכים מתאיו הכחישו חתימת ידו וקראוה
 מוה"ק ואמנם אני שהכרתי מדבריו ענינים ידועים לענות לו
 על דבריו להודיע לך והדומים לך שהדברים שחשב או ששמע
 היו להפך, ולפיכך אודיעך שבעלי הקבלה הספירות
 חשבו לייחד השם ולברוח מאמונת השלוש
 ועשרוהו⁶⁾ וכמו שהגויים אומרים הוא שלשה
 והשלשה אחד כן מקצת בעלי הקבלה מאמינים
 ואומרים כי האלוהות עשר ספירות והעשרה
 הם אחד, וחנה הם רבוהו חכלית הריכוי והרכיבוהו חכלית
 המרכבה ואין ריכוי אחר העשרה, ואלה יודעים שלא עלה
 למעלה מעשרה ולא ירד השכינה למטה מעשרה ולא הברילו
 בק הצבור שהם חשעה וכן שליח הצבור שהוא עשירי⁷⁾,

5) Abulafia lässt seinen Schriften (z. B. dem
 Commentar zum More) Gedichte vorgehen.

6) Vergl. RGA des ריב"ש Nr. 157:
 אחד מן המספולספים מספר כנגות המקובלים והיה אומר
 הנוצרים מאמיני השלוש והמקובלים מאמיני העשיריות.

7) Abulafia meint, das die erste Sefira mit
 dem א"ת identisch ist, worüber später unter den
 Kabbalisten ein Streit entstand. Siehe Pardes,
 3. Abschnitt הוא הכתר . אם הא"ת הוא הכתר .

וידועים לחלק הספירות ולכולן יודעים שהספירות הם השע
 נטיעות רמו להשע. מראה שראה יחזקאל הנגמלות בסמוך
 אחר והעשירי שורש האילן אם האחד פרי האילן או האחר
 שורש האילן והעשירי יהיה קודש לה" וזוהא הסרי, אבל
 הסכה הראשונה שבראה אין סוף לפי רכנו אינה ספירה
 אבל סופר הספירות והוא אשר נטע האילן משרשו ועד
 פרו, והגן עד לו כי הוא מקום הנטיעות סלו הנטיעו
 בערן ונהר יצא מעדן להשקוף את הגן ומשם יפרד והיה
 לארבעה ראשים, שתי אוננים שומעות הקבלות ושתי עינים
 רואות פני המלך ודע מה סלמעלה ממך עין רואה ואין
 שומעת וכתיב עין רואה ואין שומעת ה" עשה גם שניהם,
 ומשם יפרד והיה לארבעה ראשים ארבעה ראשים עדים
 נאמנים ארבע פרשיות בתפילין שהם שמע והיה קדש והיה
 בארבעה בתים שהם קשורים במקום שמוח של חינוק רופס,
 מזוחו של חינוק סופר עשר הספירות שהם נכללין בארבע
 לפי צורות האצילות בדרך זו א"כ ג"ד אשר האצילות נאצלות
 משם כו (כאלו נכתבו יוד אלפי' זה אחר זה), וזוה הדע
 כי המדוכב אחרון שהוא האדם הכולל כל הספירות אשר
 שכלו הוא השכל הפועל כשחחיר קשריו חמצא עמו הייחוד
 המיוחד ואפילו האצילות הראשונה שהיא המחשבה המיוחדת
 על סוד החותם וכיד כל אדם יחחום, וצורות תפילין של
 יד לעד ברורה אשר ביד כהה כנגד הלב שהוא מקור דעים
 סלם ושם ארבע פרשיות בבית אחר זה סוד כולל מלת
 אחר על דרך זו א" ח"ד, כי הבתים הם כולם ה" שנחלקים
 כסוד הציצית אל ה" קשרים ואל ח" חותין והתפילין נחלקין
 כך אל א" ד" בית אחר סימנו א" ארבע בתים סימנם ד",
 ועוד הפרשיות כולם הם ח" והם חוק הבתים על כן באה
 אות ח" בחוק א" ד", והנה סוד אחר נגלה מסוד הרכבת
 הפרשיות עם הבתים, וידוע כי הכחות הפנימיות והרוחות
 הנעלמות האנושיות הם חוק הגופים נחלקים וכעצם אמיתת
 כל כח וכח וכל רוח ורוח כשיותרו מקשריהם ירצו אל מקורם
 הראשון שהוא אחר בלתי שום שניות וכולל ריבוי עד א"ס

וההתרה מגעת עד למעלה שמוכיר שם אח השם
מחעלה ויושב בראש הכתר העליון והמחשבה שואכת משם
ברכה משולשת שהוא מלוי החסרון כמו שנאמר ואטלא אותו
רוח אלהי' בחכמה ובחבונה וברעה ונכל מלאכה כי גם
המלאכה מקבלת שפע אצילות וברכה מנח הממלכה ,
נמצאת אומר שהמוכרת השם שואבה מוכיר הברכה מלמעלה
ומורידה מלמטה ונמצאת למד כי ברכה הכהנים בשמות
הקלה הנזכרת בשמות הקודש משו"לשה בסוד ברכה משולשת
כלומר מספר מלח ברכה שלש פעמים היא נכרת מדרך
מספר אותיותיה , תחלה שהם ששים כנגד שהיו ששים רבוא
והרע זה מסוד פסוק אחר והוא אמרו אשרי העם יודעי
תרועה ה" באור פנך יהלכך והוא סוד אמרו עלה אלהים
בחרועה ה" בקול שופר , כי סוד ברכה זכר וע"כ זכרון תרועה
נאמר ביום הדין לסלק מידת הדין , תכין זה טן השלש שלש
ב"ר של ברכה ותמצאו תרועה ועוד שלש כ"ה הנשאר ממלת
ברכה ותמצא ע"ה חכר תר"ז עם ע"ה ותמצא תרועה ,
ותמחבר זה החיבור ביריעה לא במקרה הוא אשר יחבר
אר"ץ עם שמי"ם כלומר הכח התחתון הארצי הנקרא ארץ
ושמו יבשה שנאמר ויקרא אלהים ליבשה ארץ עם הכח
העליון האלהי הנקרא שמים ושמו רקיע ויקרא אלקים
לרקיע שמים , וכן רקיע עם יבשה עולים במספרם כמספר
השמים והארץ ולפיכך נאמר אשרי העם יודעי תרועה ולא
אמר חקעו ולא שמעו אבל ידעו , ולא עוד אלא שהשלים
הענין של הברכה באמרו ה" באור פנך יהלכך בסוד הברכה
באור האמצעית יאר ה" פניו אלך , ורמו העם הוא המיוחד
שבכל העמים והוא העם הידוע והוא בסוד התרועה ולא
ולאו , ועל שאר עמים נאמר ועתה לא ראו אור כהיר הוא
בשחקים , ועל ישראל כהיוחס בגלות מפני שהסחיד פניו
מהם וסלק שכנתו מבניהם נאמר העם ההולכים בחשך ראו
אור גדול , והשלים וכפל ואמר יושבי בארץ צלמות אור
נגה עליהם כי אי אפשר לומר זה על האומות , והנה חרע
כי הפסוק הראשון תבוחזי הם ג" רמו לכלל הברכה שהיא

משולשת והשני ג"ב תיבות לו רמז אל תוספות שני הברכות
על השלישי והשלישי ה"ב תיבות לו רמז אל תוספות ב" ברכות ,
עוד כי כל הברכות הנכללות תחת הברכה הכללית האחת
המשולשת הן שש ועם הכללית הן שבע ברכות , וכשחשים
הכל שבע כנגד שבע ספירות תחבר אותם אחת שהיא
המשולשת המיוחדת בעצמותה תמצא הכל עשר כנגד עשר
ספירות , ולפיכך הכהנים נושאים את כפיהם ומחלקין
אצבעוניהם בחלקיו ידועים בקבלה לידודים כדי לקבל סח
האצילות מכל הספירות יחד בייחוד אחד לשאזכ הברכה
הכללית מן הברכה העליונה המשקה הכל השורש עם הענפים
והעלים והפירות ואוכליהם , וידוע כי צורת היד והכף
צורה כללית מורכבת מיוחדת והיא שורש לאצבעות והאצבעות
הם ענפים ליד נחלקים בצורות מתחלפות כגדול ובעובי וכח
וכפועל וכאורך וכרוח וכמערכת מקומות ונבדלו זו מזה כענין
וכסגולה ונשתחפו בשם מלת אצבע ובקצת ענינים האחרים ,
כי האברים באברים יש מהם מחדשין מאד ויש מהם
רחוקים מהחדמות ויש מהם נוטים נטייה גדולה אל הצד
האחד מן הקרוב והרחוק כדמות ויש מהם נטייה קטנה
וכמה אמצעיים יש בין הנטייות וכך דרך המראים והצנעים
שבין הקצוות כלבן ושחור וכן במטעמים כמר והמתיק וכן
הקולות קול הרעש וקול הלוחש וכן הריחות ריח מושך עם
הפכו הידוע בלי מקום וכן הממוששים כענין הקור והרוח
והלח והיכש וכן בכל הכחות , לפיכך כל יקריב המקריב
הכחות צריך שיקריב הוך אל הוך כדי שיחאחדו בזכות וע"כ
קרמו המוח לשכל כדי לזכות בהם הרוחות הנפשות והנשמות ,
והנה תדע עוד שיש בכרכת כוונים נוספת בכל פסוק לפי
סדר אותיותיה כי הראשון יש בו י"ה אותיות ונסף עליו
השני ה" והשלישי נוסף על הראשון ועל השני נוסף ה"
והנה התוספות בשם השם והרמז ב"ה שמו כלומר בשם יהו'
כי תוספות התיבות ב" ב" ב" ותוספות האותיות ה" ה" ה"
ובללם יהו' והנה תזכר עוד ר"כ ר"כ ר"כ לפי סוד ברכה
ברכה ברכה ו'ג פעמים ר"כ סודם כתר ודמם בכלל יחד

סף הך וראש וסוד תיסמותם אל יהוה אלוהים , ראה גם
 ראה היאך צריך להזהיר מן המדות המתחייבות מן הספירות
 היש שם מצול מהם ואח השם האומר ואין מירי מציל , והידים ידי
 עשו חזרות להתכרך ולכרך כמעשה עם היוחס בעלי הריב
 שאפכי דמים ביהו עמלק וידי משה כברים ויהי ידיו אמונה עד
 בא השמש והסוד הלוי על אמרו כאשר ירים משה ידו וגבר
 ישראל וכאשר ינית ידו וגבר עמלק , וא"כ בזכרנו קול קול
 יעקב בהזכרת השם ככתבו במקדש עם הידים ידי עשו
 בעלזונים ונשים ברית יחיד מכריע כינותים והיא ברית הלשון
 וכן נעלה כהתאונים עם ברית מילה ונשחף הדיבור המוליד
 תלמידים עם המעשים והכח המוליד בנים עם התנועה אשר
 יד ורגל רמו לשני הענינים בהם ככח כ"ב אותיות המגלות
 סוד הספירות באמת לא במקרה מיר נקח קבוץ הכחות יחד
 גריק הג"ל ירושלים בשם השם ונקבץ הגליות ונרתי ישראל
 יכנס השם למען שמו שכן כתיב לא למענכם אני עולה כי
 אם למען שמי , והנה סוד שלם רמו אל חסרון השכינה
 מעירינו ומתוכינו ומציאותה הכוללת י' ספירות יחד : אל
 שובה לשכון בתוכינו ובארצינו ובבתינו ובבית מקדשנו !
 ודע כשחלל שפע עשר ספירות בתשבון המרובע מן אחד עד
 עשרה יעלו שכינה כאלה א ב ג ד ה ו ז ח ט י , ודע
 שאלו האותיות הקדושות העשר מורות ענין כל הספירות ומי
 שחושב לדעת הספירות בלתי הוראתם טועה ומחעה ומתעה
 אבל צריך להתבונן באמיחתינו אחר קבל החכם מרעתו ראשי
 פרקים שקבל מרבו ורכו מרבו עד משה מפי הגבורה וצריך
 לדעת שתופם והברלם וסגולתם ושמותם וצורות חותמיהם איך
 תשחחף התמימה עם הכתיבה והכתיבה עם החתימה כדמות
 מה שאנו עושים היום במלת א"ל כי מכלל החתימות
 הוא וצריך לכלול הספירות העליונות עם האמצעות והתחתונות
 לפי שלשים צורתם אלו

א ב ג ד ה ו ז ח ט י

י כ ל מ נ ס ע פ צ ק

ק ר ש ת ד ס ו ז ח ט א

הידועים לכל ורמו לחכם נ"י. והשתכל בעצמך השתכלות שלם ועיין
בם עיין תמים ותמצא בצורת א' כלומר תמצא שיש למחשבותך
ראשית ע"כ תורה הענין ראש א' על זה, ועוד המחשבות נמשכות
ויורדות מן הראש אל הזרועות השתים שסופיהם ה' ה' ספירות
האצבעות דרך הצואר עד חוץ הלב אשר משם מתפלשים
הזרועות, ועוד המחשבה מתפשטת מצד שמאל ויורדת עד
הכליות אשר אחר מהן ימנית ואחר שמאלית והנה הא'
בעלות שלש צורות כלליות כולל שלשה עילמות מעלה ומטה
ואמצע וסימן שלשחם זכר וזרע כוליא ראש, והנה סימן
ברכה מחשב לב מבין כליות יעוצה על כן עצת חכמה שהיא
עצתה היא תקום, ולפיכך צורת ב' מקבלת מכת צורת א'
ברכה מן הכליות והיא פושטת ידה לקבל סוד למטה ואין
פני החכמה אל המחשבה כי אינה יכולה לקבל ממנה פנים
אל פנים על כן יש פנים בלחי הברכות השניות ואין פנים
בראשונה, וגם ראוי לצייר ב' כזו ב' שיש לה לחכמה אשר ב'
של בראשית מעידה עליה עם ב' של ברכה קבול קטנה של
מעלה ונבולה מלמטה, ומפני א' של ארור המן אשר סודו
בשר וענתי ב' ש"ר כלומר ב' המורה על החכמה הוא שר
העולם כלומר של כל בשר לפיכך היה ב' של ברוך מרדכי
סימן המשקה והשחייה ויוכן זה מסוד נביא שהם אותיות
כוללות ראשי שני הענינים וסופיהם ורמו להם אבנ"י שיש
טהור, וצורת ג' צורת בינה כזו נ' כי יש לה ראש חנב,
הנה לב מבין וסוף שם מו"ח רמו אל ראש שם חכמה
סוף שם ל"ב רמו אל ראש שם בינה וסוד שם ככ"ד רמו
לראש שם דעת, ואלה השלשחם בהם שלש רוחות צומח
שוכן בכבר חי שוכן בלב מדבר שוכן במוח וסימנך מלם
באחד קדושה לך ישלשו, והנה הם שלשה מקורות הגוף
ושם העיר מיום השמה רמו אל עיר קטנה ואנשים בה
מעט שהוא משל נשוא על גוף בן אדם ועל התחלף כחותיו
כמו שנרמז במורה וכשחוף עמהם המקור הרביעי שהם
שני הביצים שסימנם לפי ראשם ב' ותחברנה עם כל"ם

הנזכר יהיה סוד ארכעט מקורות הגוף בכלם ועל הם משמשים בלשון הקודש המקור אותיות בכלם כראשי התיבות והשמות, כך קבלו מספרו של הרב ר' יהודה הנניד אשכנזי ז"ל פרוטנבורגו ותענין הראשון קבלו מספרו של הרב ר' אליעזר אשכנזי ז"ל (מוורמשא⁸) אשר לא היו בזמנינו ושאר זכרוניהם בספריהם ואלו ראינים שאלטם על יותר עמוק מזה, ואמנם היות צורת גמל טרה על צורת בינה היא מצד היתה נשרשת בלב וחוט השררה שהוא בעל ראש חנב כרדה דרך ישרה מסות הראש מוציא מסנו קול ברוך מסנו הלב ומסה שנוכרת בין מה שלא נזכר, וחדע שכמו שגמצא צורת אברי גוף מתחלפות צורות האותיות ותוכן הספירות מתחלפות ומשתחפות וכאשר תחשוב לומר על ספירה אחת זו אינה זו האחרת תפצאינה שאינה היא מצד והיא הוא מצד וכשתחיר כל קשרי הספירות תיחדם בעל כרחך וכשתיחדם הכלית הייחוד לא תמצא בם כי אם הייחוד וכשתהיה מייחד מן המיוחד לא תמצא שם שום ספירה כי אם הסבה הראשונה בלבד, רמז אל זה כשתחן כל העצים המתחלפים עם שרשיהם וענפיהם ועליהם ופירותיהם אל ככשן האש ישובו כולם ראש תחלה וכשחתרו מן האש ישובו אל העפר שהוא הרשן הנקרא עפר וחדע זה מעפר שריפת הפרה, זה רמז הכל היה מן העפר והכל שב אל עפר, והמספר המושכל לעד הנאמן כי בהתיכך תרככותיו ישוב הכל אל ראשיתו שחא אחד, וזה הדרך אינה נכואה אבל היא מביאה אליה, על כן המתלוצצים עליה לא הכירו שרשה ולא ענפיה ועליה ועליהם נאמר כי רבים חללים הפילה ועצומים כל החגיגה, והשם יודע כי זה המעש' שכתבתי

8) Wahrscheinlich meint er hier dessen חכמה ס' הנפש, das sich handschriftlich bei Luzzatto findet, und aus dem das ערכי הכנויים s. v. אנן eine grosse Stelle über die Symbolik der Nuss mittheilt.

לך עם מה שחראוהו באגרת הרב שאני שולח לידך כדי שתזכירנה
 לידו לא הייתי כותבו בשום פנים ללא ההכרח העתיד לדחות
 המכריחני להודיעכם מה שראוי להמשך אחריה ודיא ידועת
 השם בשם על דרך סתרי חורה ספר יצירה ושאר ספרי
 קבלה הדומים לו בענינים אלה שהם עקרי השגת האדם. ויחזירי
 לך זה הקונטרס הכפול לרמזו שהכפה אהבהך בקבלה אחר
 אהבהך החכמה וחרוץ ממעלות הרעית הקשורה בסודך ומשם
 חרוץ בכח המחשבה השכליות להוציא הכל מן הסת אל
 הפועל אולי יתעשת אלהים לנו ונגביר האמת על השקר ונגבית
 החיים על הסתים ונחייב בנו מציאת הברכה והעדר הקללה
 ונכריח את הטוב שינצח את הרע ונגרש הרע מפני הטוב
 ונקרא את הצדיק צדיק ואת הרשע רשע ולא נהיה חנפים
 מהפכים כוונת מציאתנו י"ח לפי מחשבות ההכל, ועתה אני
 מחלח פניך מאד שחעיין בדברי עיון יפה כראוי לאיש כמורך
 ואל חרינם בתחלת מחשבה לא לזכות ולא לחובה אבל
 דינם אחרי כבוד שלם, וראה והבן מהם מה כונתי בהם
 כפי יכלתך, ואחרי שירדת במ לסוף דעתי לפי מחשבותיך
 חודיע לרב ר' שלמה דעתך כדיןך ובמשפטם, ואמנם דע
 כי מה שהחזירי בואת האגרת בחלוקה ההכרחית בארבעת
 הדברים הראשונים שבה דיתה כונתי לרמז לך דעת
 המקבילים בענין סוד העבור שהיא אצלם שהנפשות מהגלגלות
 להשלמת הדין כמו שנרמז בספר הבהיר במשל הפת
 המעופש ושהחסיד הגומל חסד לקטנו הוא הלופד חורה והוא
 סבת חיים הנצחיים, והראייה כי על כל מוצא פי ה' יחיה
 האדם שהיא חורה שהיא יצאה ספי השם ועליה יחיה האדם
 כששמה עצמו עליה מרמז אדם כי ימות באהל אל תקרא
 באהל אלא כי ימות בה ושם נאמר על ענין ידאת ה' היא
 אוצרו משל חמרים, וסוד הנשמות נרמז שם לפי זה עם
 ענין אמרם אין בן רוד כא עד שיכלו כל הנשמות שכנוף
 הוי אומר כל הנשמות שכנוף האדם ויזכו החושות לצאת
 או בן רוד וזכה להולד כי נשמתו תצא תרשה בכלל האחרים

וכן הרב הקדוש⁹ מזכיר ענין סוד העבור בפירושו איוב
 במענות אליהו ליישב דעת החכם בענין צדיק וטוב לו הוא
 אשר גסור ומשפט צרק ניכר לכל בתחילת המחשבה וכן
 רשע ורע לו ואין מחשבת הקשיא אלא בהיפוך הסדר כי
 על כן צריך לחדש מציאות מן ההפוך פעמים שלש כמו
 שארזו הרב ג"כ בספר חורח האדם בשער הגמול שלו
 וכלל אומר לך על כל זה בסוף דברי ודוא זה, דע כי התורה
 עם הדבור כולו הוא כחומר למחשבה ומה שהמחשבה הפצה
 לתת צורה כחומר הנזכר על דרך משל החומר מקבל צורה
 והיא כי החומר כמראה שמקבלת כל הצורות ומראה אחריה
 נה שקבלה ולולא זה לא היו האומות מתחלפות ולא היענות
 והאמונות וכדומה לו וא"כ המחשבה היא דבר שנה מצטיירות
 החכמות ולולי זה לא היה הכתוב אומר חכמים המה להרע
 ולהיטב לא ידעו והנה החכמה בעלת כ' פנים שנאמר מחשב
 להרע לו בעל מציאות יקרא וכן בא בדברי ר"ל מחשבה טובה
 הקב"ה מצרפה למעשה ומחשבה אינה כי כן אינו זוכר בתלמוד
 מחשבה רעה אין הקב"ה מצרפה למעשה, והנה שם המחשבה
 ההדור ואמר אסור להודיר אחר מידותיו ואמר ר"ל הרהורי
 עבירה קשין מעבירה, וכבר ידעת פירוש הרב בפרק ג'
 מהמורה והוא פירוש מעולה ולפי זה כולו נאמר כי לא
 מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי ועל מה שהיה
 אומרים כמחשבתם הרעה נאמר להם אחם אומרים לא
 יחכן דרך ה' הלא דרכיכם לא יחכנו, וידוע שנפש המשכלת
 היא בעלת המחשבה והיא אחת ומחשבותיה שתיים והמחשבה
 לה כתר עליון והיא המביאה לידי הפעולות הטובות והרעות
 ואמנם הנפעלות כחכמה כולם טובות, ובסכלות כולו רעות,
 והמחכונן כמפעלים ובמה שותחייב מעצמן ומתכם ירע זו
 אחם כפי הבנתו וכפי המשכתו, אחרי הרעות הנאמנות

9) D. i. Mose ben Nachman, auf den er sich
 auch in seinem סודות המורה, כיאור סודות המורה, handschriftlich bei
 Hrn. Rosenthal in Hannover, beruft.

אצלו ואין בחינה ההכנה כי אם כריעה ואין דעת בלי בינה
ואין בינה כי אם בחינה בין החכמה והסכלות ואין חכמה
בלתי השתכלות ועיון ורוכ משה ומהן במחשבת הנפש המשכלת
וא"כ המקובלים כשלא יחשבו בתכמתם מהשבת נשמתם ולא
יהחכמו עד שיכדילו כי כוונתם בין הדיעות עד שיאמינו מה
שיאמינודו בחכמה וכתבונה ובהעת מעט הברל בין קבלתם
ובין קבלת מקובלי שאר אומות קבלתם. והו אשר רציתי
לגלות לך מצורת ענין שם קבלה ודרכיה.